

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตและรูปแบบเว็บไซต์ของพนักงานในเขตกรุงเทพมหานคร” ได้รวบรวมวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยเรื่องนี้ ไว้ดังนี้

2.1 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การใช้สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์เป็นพฤติกรรมที่ผู้ใช้แสวงหาสารสนเทศที่ต้องการและเป็นกิจกรรมที่กระทำเพื่อให้ได้สารสนเทศมาใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์และมีผลต่อความต้องการสารสนเทศในครั้งต่อไป หากผู้ใช้ได้รับประโยชน์จากการใช้สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์จะทำให้ยิ่งตระหนักถึงความสำคัญของสารสนเทศซึ่งจะกระตุ้นให้เกิดความต้องการสารสนเทศนั้นมากขึ้น (ดวงใจ กาญจศิลป์ 2553:13) ผู้ใช้โดยทั่วไปหมายถึง ผู้ที่มีความต้องการสารสนเทศ หรือใช้สารสนเทศโดยแย่งประเภทผู้ใช้อย่างกว้าง ๆ ตามกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ซึ่งการศึกษาผู้ใช้เป็นการศึกษาประเภทที่มุ่งรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ใช้และความต้องการสารสนเทศ โดยอาจกำหนดขอบเขตในการศึกษา เช่น การศึกษาผู้ใช้ของห้องสมุดหรือศึกษาผู้ใช้กลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง (สมพร พุทธาพิทักษ์ผล 2546:79)

สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์บันทึกและเผยแพร่ในรูปแบบของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ประเภทต่าง ๆ ซึ่งต้องใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ ในการผลิต การจัดเก็บ การเข้าถึงและการค้นคืน ทำให้สามารถขยายการบริการของห้องสมุดได้อย่างกว้างขวาง สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ประกอบด้วย ฐานข้อมูลบรรณานุกรมรายการสารสนเทศที่มีบริการในห้องสมุด ฐานข้อมูลฉบับเต็ม ฐานข้อมูลบรรณานุกรม หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ วารสารอิเล็กทรอนิกส์ หนังสือพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ วิทยานิพนธ์อิเล็กทรอนิกส์ และสารสนเทศที่เผยแพร่บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (สุชาลักษณ์ ธรรมดวงศรี 2550:20)

การออกแบบ Web page สามารถออกแบบได้หลายระบบ ขึ้นอยู่กับลักษณะของข้อมูล ความชอบของผู้พัฒนา ตลอดจนกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการนำเสนอ และอาจออกแบบให้มีทิศทางกรไหลของหน้า web ที่หลากหลาย มีลูกเล่นได้มากแบบซึ่งได้แก่ 1)แบบลำดับขั้น 2)แบบเชิงเส้น 3)แบบผสม

ขั้นตอนการพัฒนา Web site ประกอบด้วย 1) วางแผนการพัฒนา Web site 2) กำหนด directory หรือ folder ที่จะจัดเก็บเอกสาร 3) สร้างภาพ หรือ จัดหาภาพที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหา แล้วจัดเก็บใน directory ที่เตรียมไว้ 4) สร้างเอกสาร web โดยกำหนดชื่อแฟ้มข้อมูล ตามข้อกำหนดของผู้ดูแลระบบเครือข่าย (Web System Administrator) แล้วจัดเก็บ 5) ตรวจสอบผลของเอกสาร web ผ่าน Browser 6) ส่งข้อมูลขึ้นเครื่องแม่ข่าย (Server) และทำการตรวจสอบผลการเรียกดูจากเครื่องแม่ข่าย

องค์ประกอบของการออกแบบเว็บไซต์ ควรพิจารณา 1) ความเรียบง่าย 2) ความสม่ำเสมอ 3) ความเป็นเอกลักษณ์ 4) เนื้อหาที่มีประโยชน์ 5) ระบบนำทางการใช้งานง่าย 6) ลักษณะที่น่าสนใจ 7) การใช้งานอย่างไม่จำกัด ผู้ใช้ส่วน 8) คุณภาพในการออกแบบ ในเรื่องความถูกต้องและเชื่อถือได้ 9) ระบบการใช้งานที่ถูกต้อง

พื้นฐานในการออกแบบเว็บไซต์ที่ดี ควรคำนึงถึง 1) เนื้อหาเป็นประโยชน์ ตรงกับที่ผู้ใช้งานต้องการ 2) การปรับปรุงเพิ่มเติมเนื้อหา และพัฒนาเว็บไซต์อยู่เสมอ 3) ใช้เวลาในการดาวน์โหลดน้อย แสดงผลเร็ว ใช้งานที่สะดวก เข้าใจง่าย

หลักการออกแบบเว็บไซต์ประกอบด้วย 1) กำหนดเป้าหมายของเว็บไซต์ 2) ให้ความสำคัญของการออกแบบเว็บไซต์ 3) กำหนดจุดเด่นของเว็บไซต์ 4) ความเรียบง่าย 5) ความสม่ำเสมอ 6) เนื้อหาที่มีประโยชน์ 7) ความเป็นเอกลักษณ์ 8) มีระบบนำทางที่ดี (Navigator Bar) 9) ระบบการใช้งานที่ถูกต้อง 10) ลดขนาดของภาพให้พอดี (Fixed Image Size) 11) โหลดไม่ช้าหน้าไม่ยาว (Fast Load) 12) มีคำถามคำตอบ (FAQ) 13) ติดต่อได้สะดวก (Contact) 14) หมั่นปรับปรุงเว็บไซต์ให้ทันสมัยอยู่เสมอ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อมรรัตน์ ลอจันท์ (2555) ได้ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนาารูปแบบการส่งเสริมการใช้สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ของสำนักวิทยบริการเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาและอาจารย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ศึกษาปัญหาการใช้สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาและอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี และพัฒนารูปแบบการส่งเสริมการใช้สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ของสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง 367 คน เป็นนักศึกษาระดับปริญญาโท 196 คน และอาจารย์ 132 คน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาและอาจารย์ส่วนใหญ่เคยใช้สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ โดยนักศึกษาส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์เพื่อทำรายงานและวิทยานิพนธ์ ส่วน

อาจารย์ใช้เพื่อหาข้อมูลจัดทำเอกสารประกอบการสอน/เอกสารประกอบการสอน นักศึกษาและ
อาจารย์ส่วนใหญ่สืบค้นสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ด้วยตนเอง สถานที่ที่นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้คือศูนย์
คอมพิวเตอร์ และอาจารย์ใช้ที่คณะหรือภาควิชา นักศึกษาและอาจารย์ส่วนใหญ่ใช้ฐานข้อมูล ThaiLIS
นักศึกษาและอาจารย์มีปัญหาการใช้สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และ
เครือข่ายการเชื่อมต่อในระดับมาก ในด้านรูปแบบการส่งเสริมการใช้สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ที่
พัฒนาขึ้นโดยอิงแนวคิดการส่งเสริมการตลาดประกอบด้วย การประชาสัมพันธ์ ผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อ
กิจกรรม สื่อโซเชียลมีเดีย โดยผู้มีบทบาท ผู้เกี่ยวข้องคือผู้บริหาร อาจารย์ บรรณารักษ์

ธนิศา สุขขารมย์ (2550) ศึกษาการใช้บริการฐานข้อมูลพฤติกรรมการค้นหาสารสนเทศจาก
ฐานข้อมูล การใช้ฐานข้อมูลปัญหาการใช้ฐานข้อมูลของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราช
ภัฏสุราษฎร์ธานี 364 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีประสบการณ์การ
ใช้ฐานข้อมูลเพื่อทำรายงาน เหตุผลในการเลือกใช้ฐานข้อมูลเพราะความสะดวกและรวดเร็ว สถานที่
ใช้บริการฐานข้อมูลคือสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี และนักศึกษาส่วนใหญ่ทราบ
การใช้บริการฐานข้อมูลจากอาจารย์ผู้สอนฐานข้อมูลที่ใช้มากที่สุด คือ ฐานข้อมูล Eric และฐานข้อมูล
มติชน (News Clipping) ใช้ช่องทางจากเว็บไซต์เป็นหลัก

สุชาลักษณ์ ธรรมดวงคี (2550) ศึกษาการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ของ
นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 263 คน เครื่องที่ใช้ในการวิจัยคือ
แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า นิสิตระดับบัณฑิตศึกษาที่เคยใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์
ส่วนใหญ่เป็นนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ วัตถุประสงค์การใช้เพื่อการทำรายงานที่ได้รับมอบหมาย และทำ
วิทยานิพนธ์ การเข้าใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ส่วนใหญ่เรียนรู้วิธีการใช้ด้วยตนเอง รองลงมา
เรียนรู้จากคำแนะนำของเพื่อน และเรียนรู้จากเอกสารแนะนำวิธีการใช้จากคำแนะนำของบรรณารักษ์

2.2 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตและรูปแบบเว็บไซต์ของคนทำงานในเขต
กรุงเทพมหานคร” เนื่องจากเป็นการวิจัยเพื่อ ศึกษาถึงความนิยมในการเข้าถึงเว็บไซต์ฉะนั้นกรอบ
แนวคิดผู้วิจัยจึงเสนอเป็นกรอบในการดำเนินการในรูปแบบผังอนุกรมดังนี้

